

โดย ฝ่ายพัฒนาและส่งเสริมความรู้ตลาดทุน

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

การลงทุนในหลักทรัพย์ประเภทตราสารทุน หรือ “หุ้น” ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เป็นทางเลือกสำหรับผู้ที่สามารถรับความเสี่ยงได้ในระดับสูง เพื่อแลกกับโอกาสในการสร้างผลตอบแทนที่คุ้มค่าจากการเป็น “เจ้าของร่วมในกิจการ” มีคนจำนวนไม่น้อยที่สามารถสร้างผลตอบแทนให้แก่ตนเองจากการลงทุนในหุ้นได้ และมีอีกหลายคนที่ต้องผิดหวังจากการลงทุนในหุ้นเนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจ หรืออาจก้าวเข้ามาในตลาดหุ้นเพียงเพราะคำเชิญชวนที่ชี้ให้เห็นแต่เพียงข้อดีเท่านั้น หรือแม้กระทั่งอาจเป็นเพราะเห็นตัวอย่างความสำเร็จจากการลงทุนของใครหลายคน โดยที่ยังไม่รู้ว่าคุณที่ประสบความสำเร็จจากการลงทุนในหุ้นได้นั้น มักมีการเตรียมความพร้อมในด้านการลงทุนโดยเฉพาะในด้านของความรู้ และมีการใช้สิทธิและรักษาสิทธิประโยชน์ของตนเองในฐานะผู้ลงทุนหรือ “ผู้ถือหุ้น” ซึ่งถือเป็นกุญแจสำคัญที่จะก่อให้เกิดศักยภาพในด้านการลงทุนที่ดีกว่าตามไปด้วยนั่นเอง

สิทธิของผู้ถือหุ้นนั้นมีตั้งแต่ต้นน้ำ (ก่อนลงทุน) กลางน้ำ (ตัดสินใจลงทุน) จนถึงปลายน้ำ (การเป็นผู้ถือหุ้น) ดังนั้นผู้ลงทุนจึงพึงใช้สิทธิของตนเองที่มีอย่างคุ้มค่าที่สุด โดยสิทธิของผู้ลงทุนในหุ้นของบริษัทจดทะเบียนนั้น มีดังนี้

- 1. สิทธิในการได้รับข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องของบริษัทที่สนใจลงทุนอย่างครบถ้วนก่อนการตัดสินใจลงทุน**
ในช่วงเวลาก่อนที่จะเข้าไปลงทุนในกิจการที่สนใจ ถือเป็นโอกาสที่ดียิ่ง ในการใช้สิทธิในด้านของการรับข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน โดยสามารถศึกษาและทำความเข้าใจข้อมูลของกิจการทั้งหมดอย่างละเอียด อาทิ การดำเนินธุรกิจหรือนโยบายของบริษัท (ทำอะไร) กรรมการและผู้บริหารบริษัท (เป็นใคร) ประวัติ ชื่อเสียง และผลงานที่ผ่านมา (เป็นอย่างไร) ฐานะการเงิน (มั่นคงแข็งแรงไหม) ผลการดำเนินงาน (ทำกำไรได้ดีหรือไม่) ความเสี่ยง และแนวโน้มธุรกิจ รวมถึงมุมมอง-วิสัยทัศน์ ในด้านการสร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และ ธรรมชาติกับผู้ที่เกี่ยวข้องและมีส่วนได้เสียในห่วงโซ่คุณค่าของธุรกิจ (เป็นอย่างไร) ฯลฯ ผ่านการศึกษารายละเอียดที่ได้เปิดเผยข้อมูลไว้ในหนังสือชี้ชวน สำหรับกรณีการซื้อหุ้น IPO (Initial Public Offering) หรือ ถ้าเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แล้ว ก็สามารถติดตามได้จากแบบรายงานประจำปี “56-1 One Report” หรือ ข้อมูลกิจการที่มีการเปิดเผยผ่านระบบสารสนเทศของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) เช่น รายงานผลการใช้เงินจากการเพิ่มทุน งบการเงินรายไตรมาส งบการเงินประจำปี การวิเคราะห์และคำอธิบายระหว่างกาลของฝ่ายจัดการ (Interim MD&A) เป็นต้น หรือข้อมูลเชิงลึกจากบทวิเคราะห์โดยบริษัทหลักทรัพย์ (บล.) ตลอดจนการเข้าร่วม

Opportunity Day ที่บริษัทจดทะเบียนจะมีการพบปะกับผู้ลงทุน ซึ่งการใช้ข้อมูลกิจการที่ได้มีการเปิดเผยไว้ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงาน ก.ล.ต. เหล่านี้ยิ่งจะช่วยให้เราสามารถค้นพบบริษัทจดทะเบียนที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการลงทุนของเราได้อย่างเหมาะสม

2. สิทธิในการมีส่วนร่วมบริหารกิจการในฐานะของผู้ถือหุ้นผ่านการใช้สิทธิออกเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้น ซึ่งหนึ่งในหัวใจสำคัญของการบริหารกิจการของบริษัทจดทะเบียน คือการตัดสินใจหรือลงมติร่วมกัน ผ่านวาระการประชุมผู้ถือหุ้น อาทิ การพิจารณาอนุมัติงบการเงินประจำปี การพิจารณาอนุมัติการจัดสรรเงินกำไรสุทธิและการจ่ายเงินปันผล การพิจารณาแต่งตั้งกรรมการและการพิจารณาค่าตอบแทนของคณะกรรมการ การแต่งตั้งผู้สอบบัญชีและการพิจารณาค่าสอบบัญชี ในการประชุมสามัญประจำปี การพิจารณาเรื่องสำคัญอื่น ๆ ที่คณะกรรมการได้เสนอต่อที่ประชุมผู้ถือหุ้นในการประชุมวิสามัญ เช่น การทำรายการที่เกี่ยวข้องกัน การควบรวมบริษัท เป็นต้น ซึ่งผู้ถือหุ้นนั้นมีสิทธิในการเข้าร่วมประชุมและออกเสียงลงมติ (เห็นด้วย / ไม่เห็นด้วย / งดออกเสียง / ออกเสียงคัดค้าน (veto) ในบางวาระ เช่น การเสนอขายหุ้นเพิ่มทุนในราคาต่ำ เป็นต้น) รวมถึงใช้สิทธิในการเสนอให้บรรจุเรื่องที่ต้องการให้ที่ประชุมพิจารณา เป็นวาระการประชุมผู้ถือหุ้นได้¹ เพื่อร่วมกำหนดทิศทางกิจการที่ตนเองนั้นเป็นเจ้าของร่วมด้วย
3. สิทธิในการติดตามการทำหน้าที่ของกรรมการและบริหารงานของผู้บริหารบริษัทเพื่อรักษาผลประโยชน์ของตนและกิจการในฐานะผู้ถือหุ้น เพื่อคว่าได้มีการปฏิบัติหน้าที่เป็นไปตามบทบาทและความรับผิดชอบในฐานะกรรมการและผู้บริหารบริษัทแล้วหรือไม่ โดยติดตามได้จากการให้ความเห็นหรือการพิจารณาอนุมัติของกรรมการหรือผู้บริหารในวาระที่สำคัญที่เปิดเผยผ่านช่องทางการสื่อสารของบริษัทหรือตลาดหลักทรัพย์ หรือข้อมูลเปิดเผยต่าง ๆ ของบริษัท เช่น ความเห็นผู้สอบบัญชีจากรายงานทางการเงิน เป็นต้น โดยหากมีข้อสงสัย สามารถสอบถามข้อมูลจากฝ่ายนักลงทุนสัมพันธ์บริษัท (Investor Relations) ได้อย่างสม่ำเสมอ และในกรณีที่เห็นความไม่ชอบมาพากล ก็สามารถอาศัยกลไกและช่องทางต่าง ๆ ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ เช่น ใช้สิทธิผ่านการประชุมสามัญประจำปี เพื่อซักถามข้อสงสัยจากกรรมการและผู้บริหารในประเด็นต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยตรงได้ตามแนวทางเดียวกันกับข้อ 2
4. สิทธิในการร้องเรียนหรือฟ้องร้องดำเนินคดีตามกฎหมาย หากผู้ถือหุ้นพบว่ากรรมการหรือผู้บริหารบริษัทมีการกระทำอันไม่เหมาะสม ขาดความระมัดระวังและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากผู้ถือหุ้น และก่อให้เกิดความเสียหายแก่บริษัท ละเมิดสิทธิของผู้ถือหุ้น หรือละเมิดกฎหมาย ผู้ถือหุ้นสามารถใช้สิทธิในการ (1) ร้องเรียนไปยังบริษัท (หน่วยงานรับเรื่องร้องเรียนที่เป็นกลาง) เพื่อให้มีการดำเนินการเพื่อยับยั้งและ

¹ ตัวอย่างข้อกำหนดตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ. ๒๕๓๕

มาตรา ๘๙/๒๔ ผู้ถือหุ้นคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งถือหุ้นและมีสิทธิออกเสียง นับรวมกันได้ไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัท จะทำ หนังสือเสนอเรื่องที่จะขอให้คณะกรรมการบรรจุเป็นวาระการประชุมผู้ถือหุ้น ซึ่งต้องระบุว่า เป็นเรื่องที่จะเสนอ เพื่อทราบ เพื่ออนุมัติ หรือเพื่อพิจารณา แล้วแต่กรณีพร้อมทั้งรายละเอียดของเรื่องทีเสนอสำหรับการประชุมสามัญประจำปี หรือการประชุมวิสามัญก็ได้ โดยต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนด ...

แก้ไขความเสียหายดังกล่าวที่เกิดขึ้นจากกรรมการหรือผู้บริหาร (2) ร้องเรียนไปยังสำนักงาน ก.ล.ต. เพื่อแจ้งเบาะแสและข้อมูลสำคัญสำหรับการดำเนินการตรวจสอบข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น หรือ ฟ้องร้องดำเนินคดีตามกฎหมาย² เพื่อเรียกให้กรรมการหรือผู้บริหารที่มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดทุกราย ชดใช้ค่าเสียหายหรือผลประโยชน์คืนให้แก่บริษัทได้ ซึ่งในปัจจุบันผู้ลงทุนสามารถใช้สิทธิร่วมกันภายใต้สถานการณ์แบบเดียวกันในการดำเนินคดีแบบกลุ่ม (Class Action) ซึ่งมีโจทก์ผู้มีสิทธิโดยชอบ และทนายความเป็นตัวแทนของสมาชิกกลุ่มในการดำเนินคดีในศาล รวมถึงมีอำนาจดำเนินการบังคับคดีแทนสมาชิกในกลุ่มด้วย ซึ่งจะช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแก่ผู้เสียหายโดยรวมได้

จะเห็นได้ว่าสิทธิของผู้ถือหุ้นบริษัทจดทะเบียนที่กล่าวมานั้น เปรียบเสมือนเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้ผู้ลงทุนสามารถรู้เท่าทัน ตัดสินใจได้ถูกต้อง บรรลุเจตนารมณ์ในการเป็นเจ้าของร่วมในบริษัทจดทะเบียนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และสามารถใช้อิทธิพลที่มีนั้นในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการบริหารจัดการร่วมตรวจสอบความไม่ชอบมาพากล ตลอดจนปกป้องสิทธิและรักษาผลประโยชน์ให้แก่บริษัท และถึงแม้จะเป็นผู้ถือหุ้นส่วนน้อย ก็ไม่ควรละทิ้งสิทธิที่เรามีอยู่นี้ จึงจะถือว่าเป็นผู้ลงทุนที่สามารถลงทุนได้อย่างเต็มศักยภาพแล้วนั่นเอง

*****

² มาตรา ๘๘/๑๘ นอกจากการดำเนินการกับกรรมการตามมาตรา ๘๕ และมาตรา ๘๖ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ แล้ว ในกรณีที่กรรมการกระทำการหรือละเว้นกระทำการใดอันเป็นการไม่ปฏิบัติตามหน้าที่ตามมาตรา ๘๘/๗ จนเป็นเหตุให้กรรมการ ผู้บริหาร หรือบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องได้ประโยชน์ไปโดยมิชอบ บริษัทอาจฟ้องเรียกให้กรรมการรับผิดชอบในการส่งคืนประโยชน์ดังกล่าวให้แก่บริษัทได้

ในกรณีผู้ถือหุ้นคนหนึ่งหรือหลายคนซึ่งถือหุ้นและมีสิทธิออกเสียงนับรวมกันได้ไม่น้อยกว่าร้อยละห้าของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของบริษัทได้แจ้งเป็นหนังสือให้บริษัทดำเนินการตามวรรคหนึ่งแล้ว และบริษัทไม่ดำเนินการตามที่ผู้ถือหุ้นแจ้งภายในหนึ่งเดือนนับแต่วันที่แจ้ง ผู้ถือหุ้นดังกล่าวสามารถใช้สิทธิฟ้องเรียกคืนประโยชน์ตามวรรคหนึ่งแทนบริษัทได้

ในกรณีที่ผู้ถือหุ้นใช้สิทธิดำเนินการกับกรรมการตามมาตรา ๘๕ แห่งพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้ศาลมีอำนาจกำหนดให้บริษัทชดใช้ค่าใช้จ่ายตามจำนวนที่เห็นสมควรซึ่งเกิดขึ้นจริงให้แก่ผู้ถือหุ้นที่ใช้สิทธิดังกล่าว และเพื่อประโยชน์ในการกำหนดค่าใช้จ่ายดังกล่าว ให้ศาลมีอำนาจเรียกให้บริษัทเข้ามาเป็นคู่ความในคดีด้วย

มาตรา ๘๘/๒๐ กรรมการและผู้บริหารต้องร่วมกันรับผิดชอบบุคคลที่ซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทในความเสียหายใด ๆ อันเกิดขึ้นเนื่องจากการเปิดเผยข้อมูลต่อผู้ถือหุ้นหรือประชาชนทั่วไปโดยแสดงข้อความที่เป็นเท็จในสาระสำคัญหรือปกปิดข้อความจริงที่ควรบอกให้แจ้งในสาระสำคัญในกรณีดังต่อไปนี้ เว้นแต่กรรมการหรือผู้บริหารดังกล่าวจะพิสูจน์ได้ว่าโดยตำแหน่งหน้าที่ตนไม่อาจล่วงรู้ถึงความแท้จริงของข้อมูลหรือการขาดข้อมูลที่ควรต้องแจ้งนั้น

(๑) การให้ข้อมูลประกอบการขอมติที่ประชุมผู้ถือหุ้น

(๒) งบการเงินและรายงานเกี่ยวกับฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของบริษัทหรือรายงานอื่นใดที่ต้องเปิดเผยตามมาตรา ๘๖ มาตรา ๘๗ มาตรา ๘๘ หรือมาตรา ๑๙๙

(๓) ความเห็นของกิจการเมื่อมีผู้ทำคำเสนอซื้อหุ้นของบริษัทจากผู้ถือหุ้นเป็นการทั่วไป

(๔) การให้ข้อมูลหรือรายงานอื่นใดเกี่ยวกับกิจการที่บริษัทจัดทำขึ้นเพื่อเผยแพร่ต่อผู้ถือหุ้นหรือประชาชนเป็นการทั่วไป ตามที่คณะกรรมการกำกับตลาดทุนประกาศกำหนดในการฟ้องเรียกค่าเสียหายตามวรรคหนึ่ง ห้ามมิให้ฟ้องคดีเมื่อพ้นกำหนดสองปีนับแต่วันที่ผู้เสียหายรู้ถึงการเปิดเผยข้อมูลอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อความจริงตามวรรคหนึ่งหรือเมื่อพ้นกำหนดห้าปีนับแต่วันที่ได้มีการกระทำนั้น

มาตรา ๘๘/๒๑ กรรมการหรือผู้บริหารที่กระทำการหรือละเว้นกระทำการโดยทุจริตหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จนเป็นเหตุให้บริษัทเสียหายหรือเสียประโยชน์ที่ควรได้ จะยกเหตุที่ได้รับอนุมัติหรือให้สัตยาบันโดยที่ประชุมผู้ถือหุ้นหรือคณะกรรมการมาทำให้ตนหลุดพ้นจากความรับผิดชอบมิได้

การกระทำการหรือละเว้นกระทำการตามวรรคหนึ่ง ให้รวมถึงกรณีดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) การขอมติคณะกรรมการหรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นโดยแสดงข้อความที่เป็นเท็จในสาระสำคัญหรือปกปิดข้อความจริงที่ควรบอกให้แจ้งในสาระสำคัญ

(๒) กรณีที่เกี่ยวข้องกับการเบียดบังเอาทรัพย์สินหรือประโยชน์ของบริษัท

(๓) กรณีที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาประโยชน์จากทรัพย์สินของบริษัท

ลงทุนอย่างรู้เท่าทัน

รู้จัก “สิทธิของผู้ถือหุ้น” เพื่อปกป้องตนเองในฐานะผู้ลงทุน

สิทธิของผู้ถือหุ้น

- สิทธิในการได้รับข้อมูลข่าวสารของกิจการอย่างถูกต้องและครบถ้วน
- สิทธิในการร่วมบริหารกิจการผ่านการออกเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้น
- สิทธิในการติดตามการทำหน้าที่ของกรรมการและการบริหารงานของผู้บริหารบริษัท
- สิทธิในการร้องเรียนหรือฟ้องร้องดำเนินคดีกับกรรมการและผู้บริหาร

สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สำนักงาน ก.ต.ด. Start-to-invest 1207

*****